

דוהוי

(Dorohoi). עיירה ברומניה בצפון מולדויה, על גבול בוקובינה. ב-1930 חיו בה 5,820 יהודים. במלחמת-העולם השנייה סבלו יהודי דו' יותר מיהודי 'רומניה הישנה' (בגבולותיה שמלפני 1918), וזאת בגלל קרבתה של דו' לגבול החדש עם ברית-המועצות שנקבע עם סיפוח בוקובינה הצפונית בידי הסובייטים בסוף יוני 1940, וכן בגלל היותה מרכז יהודי בצפון מולדויה.

ב-1 ביולי 1940 נערכו בדו' הפרעות הראשונות ברומניה, כשירתה יחידה צבאית שנסוגה מבוקובינה בעשרות חיילים יהודים בשורותיה ורצחה יהודים תושבי דו', ביניהם נשים וילדים. כ-200 יהודים נהרגו. המיוחד בפרעות בדו', נוסף על היותן הראשונות ברומניה, היה בכך שהן נערכו לפני שנכרתה הברית בין רומניה לגרמניה הנאצית ולפני שדרכה רגלו של חייל גרמני על אדמת רומניה. עם הצטרפותה של רומניה לפלישת הגרמנים לברית-המועצות ביוני 1941 גאה גל חדש של רדיפות. לדו' גורשו היהודים יושבי העיירות הסמוכות, סאוון (Saveni), דאראבאן

(Darabani), מיהילן (Mihaileni) ורדאוץ (Radauti). 300 יהודים מדו', ובראשם מנהיגי הקהילה, נשלחו למחנות מעצר במערב רומניה, רובם לטירגו-זיאו (Tirgu-Jiu), כחשודים בקומוניזם. יהודי דו' חויבו לענוד טלאי צהוב. בסוף אוגוסט ובתחילת ספטמבר 1941 הובאו לדו' כ-2,000 גברים יהודים מהמחוז, והוחזרו 300 היהודים שנשלחו למחנות במערב רומניה. כול יהודי דו' אולצו לתרום למלוה המלחמה.

ב-5 בנובמבר 1941 מסרו השלטונות לראשי הקהילה שהוצא צו לגרש את היהודים מדו'. לשם כך צורף מחוז דו' מבחינה מנהלית לבוקובינה, שיהודיה גורשו לטרנסניסטריה. למעשה באה הפקודה מבוקרשט במסגרת התוכנית לדלל את האוכלוסייה היהודית בצפון מולדויה. היהודים נאלצו 'למכור' את רכושם לבנק הלאומי הרומני, ושכניהם הרומנים בזזו את בתיהם. ב-7 בנובמבר 1941 גורשו יהודי דאראבאן ורדאוץ. למחרת, ב-8 בנובמבר – יהודי סאוון ומיהילן, וב-12 בנובמבר החל גירוש יהודי דו'. 450 יהודים ששילמו שוחד קיבלו אישורים המתירים להם להישאר בדו', בתור חיוניים מבחינה כלכלית, אך חלקם הצטרף ל-8,000 היהודים שגורשו מדו' והסביבה בשני משלוחים, לפי שלא רצו להיפרד מבני משפחותיהם שלא נכללו בהיתרי הישיבה בדו'. רבים מהמגורשים מתו ברכבות, לפני שחצו את הדניסטר. במשפחות רבות גורשו רק הנשים והילדים, ואילו הגברים נשארו במחנות עבודה ברומניה. הנהלת הקהילה שהוקמה מבין היהודים שלא גורשו וראשי יהדות רומניה עשו מאמצים רבים שמחוז דו' יכלל שוב ב'רומניה הישנה', כדי שאפשר יהיה לדרוש את החזרת המגורשים. עם התקדמות הצבא הסובייטי ניתן האישור לכך. משלחת של הוועדה האוטונומית לעזרה יצאה לטרנסניסטריה להחזיר את המגורשים, ובסוף דצמבר 1943 חזרו לדו' 6,053 יהודים, מתוך 10,368 המגורשים מן המחוז, וכן 2,000 מתוך 3,074 ממגורשי העיר דו'. השלטונות

המקומיים התנכלו למגורשים ורדפו אותם עד שחרור העיר בידי הצבא האדום באפריל 1944